

تعزیه، فراتر از یک هنر: کاوشی جامعه‌شناختی در تعزیه ایران

دکتر منصور طبیعی
(عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز)

سپنا امینی‌زاده
فرشاد کریمی

شیراز

۱۳۹۹

بنیاد فارس‌شناسی

سر شناسه	: طبیعی، منصور، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآورنده:	تغزیه، فراتر از یک هنر: کاوشی جامعه‌شناختی در تغزیه ایران/ نویسندگان منصور طبیعی، سینا امینی‌زاده، فرشاد کرمی؛ [برای] بنیاد فارس‌شناسی.
مشخصات نشر	: شیراز: نشر سیوند، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ص: مصور(رنگی)، جدول، نمودار.
شابک	: ۷-۶۵-۷۹۲۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص ۸۹
عنوان دیگر	: کاوشی جامعه‌شناختی در تغزیه ایران.
موضوع	: تغزیه -- ایران -- شیراز
موضوع	: Ta'ziah-Iran- Shiraz :
موضوع	: تغزیه -- ایران -- تاریخ
موضوع	: Ta'ziah--Iran--History :
موضوع	: تغزیه‌خوانان -- ایران -- شیراز -- خاطرات
موضوع	: Ta'ziah--Iran--Shiraz-- Diaries :
شناسه‌ی افزوده	: کرمی، فرشاد، ۱۳۶۹-
شناسه‌ی افزوده	: امینی‌زاده، سینا، ۱۳۶۹-
شناسه‌ی افزوده	: بنیاد فارس‌شناسی
رده‌بندی کنگره	: PIR ۴۲۱۲:
رده‌بندی دیویی	: ۸۵۲/۰۵۱۲:
شماره‌ی کتابشناسی ملی	: ۵۸۴۱۶۱۳

شیراز، خیابان لطفعلی‌خان زند، کوچه‌ی ۲۴، پلاک ۱ تلفکس: ۳۲۲۴۳۸۵۱ (۰۷۱)
صندوق پستی ۱۳۱۵-۷۱۳۶۵

بنیاد فارس‌شناسی

E-mail: bonyad.fars.shenasi@gmail.com

تغزیه، فراتر از یک هنر: کاوشی جامعه‌شناختی در تغزیه ایران
نویسندگان: دکتر منصور طبیعی (عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز)،
سینا امینی‌زاده، فرشاد کرمی

صفحه‌آرا: محبوبه جدی، ویراستار: ژاله بردبار، طرح جلد: نسرين اکبری حقیقی

چاپ: واصف، قطع، رقعی، تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

چاپ اول: ۱۳۹۹، شابک: ۷-۶۵-۷۹۲۰-۶۰۰-۹۷۸

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹.....	سخن نخست.....
۱۱.....	پیشگفتار (روش‌شناسی پژوهش).....
۱۹.....	مقدمه.....
۲۳.....	فصل اول: مبانی مفهومی و نظری پژوهش.....
۲۵.....	تعریف تعزیه.....
۲۷.....	تعزیه در ایران.....
۳۰.....	پیشینه مطالعه تعزیه.....
۳۱.....	تعزیه از دیدگاه شرق‌شناسان.....
۳۱.....	آکساندر خوجکو: تعزیه یک نمایش ایرانی.....
۳۱.....	کنت دو گوبینو: تعزیه ادبیات دراماتیک ایرانی.....
۳۲.....	تریکو چرولی: تعزیه و دوران شاه اسماعیل.....
۳۳.....	پیتر چلکوفسکی: تعزیه و ریشه‌نمایشی آن.....
۳۴.....	ادوارد براون: تعزیه یک نمایش بومی.....
۳۴.....	تعزیه از دیدگاه محققان ایرانی.....
۳۴.....	ریشه‌یابی (تبارشناسی) تعزیه.....

۳۷	تعزیه از دریچه هنر
۳۸	نگاه اجتماعی به تعزیه
۳۸	تعزیه در شهرهای گوناگون

فصل دوم: تحولات اجتماعی تعزیه

۴۳	تأثیر و تأثر تعزیه از تحولات اجتماعی
۴۵	کارکردهای اجتماعی تعزیه
۴۶	نقش آموزشی تعزیه
۴۶	تعزیه به مثابه رسانه‌ی وقایع و معارف دینی
۴۸	تحکیم و همبستگی وحدت ملی
۴۹	حفظ میراث فرهنگی و قومی
۴۹	تعزیه؛ ابزار جامعه‌پذیری و حفظ ارزش‌ها و باورها
۵۲	زن در تعزیه

فصل سوم: تاریخ شفاهی تعزیه در شیراز

۵۷	تعزیه در شیراز
۶۳	محل‌های تعزیه‌خوانی در شیراز
۶۴	تعزیه‌خوانان بزرگ شیراز
۶۴	تعزیه‌خوانان حسینه مشیر و ارگ
۶۴	تعزیه‌خوانان تکیه لقاءالدوله
۶۵	تعزیه‌خوانان معاصر
۶۶	ملا محمد باقر شمر
۶۸	جلال حضرتی
۶۹	غلامحسین داروغه حضرتی

۷۱.....	احمد حضرتی.....
۷۴.....	علیرضا حیدرپور فرد.....
۷۷.....	عبدالصمد فهندڑ سعدی.....
۷۹.....	فصل چهارم: تعزیه: به سوی یک نظریه زمینه‌ای.....
۸۱.....	مطالعه کیفی با نظریه زمینه‌ای.....
۸۲.....	یافته‌های تحقیق.....
۸۲.....	نسلی بودن تعزیه.....
۸۴.....	شیراز خاستگاه تعزیه.....
۸۶.....	جاذبه تعزیه.....
۸۹.....	همگرایی هنر و تعزیه.....
۹۱.....	جامعه‌پذیری در تعزیه.....
۹۴.....	تغییر ارزش‌ها.....
۹۶.....	تحریف تعزیه.....
۹۹.....	گمگشتگی تعزیه.....
۱۰۲.....	قداست تعزیه.....
۱۰۴.....	نتیجه‌گیری.....
۱۱۱.....	منابع.....

سخن نخست

تعزیه یکی از اصیل ترین و زیباترین هنرهای سنتی ایرانیان است که در ادوار مختلف تاریخ تأثیرات فراوانی بر اوضاع اجتماعی و سیاسی ایران داشته است. این هنرنامیشی در طول تاریخ دستخوش تغییرات فراوانی شده است و ریشه آن به قرن‌ها پیش برمی گردد. هر چند که درباره تعزیه تاکنون پژوهش‌های وافری انجام گرفته است ولی هنوز هم این موضوع بطور کامل واکاوی و ریشه‌یابی نگردیده است. در کتاب حاضر که حاصل تلاش اینجانب به همراهی دیگر دوستان پژوهشگر؛ آقایان سینا امینی‌زاده و فرشاد کرمی است سعی گردیده تا با دینی کاملاً جدید و از جنبه جامعه‌شناختی، فراتر از یک هنر به تعزیه نگاه شود و چگونگی پژوهش آن در بخش پیشگفتار مفصل توضیح داده شده است. امید است که در آینده این اثر نیز بتواند راهگشای پژوهشگران علاقمند به این هنر آیینی قرار گیرد.

دکتر منصور طبعی

مدیرعامل بنیاد فارس‌شناسی